

Hallituksen esitys eduskunnalle aserikoksia koskevan sääntelyn muuttamiseksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle aserikoksia koskevan sääntelyn muuttamiseksi (HE 204/2024 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Lakivaliokunta (LaVM 9/2025 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää, että rikoslain 41 luvun kokonaisuudistuksen soveltamista, toimivuutta ja vaikutuksia seurataan. Tarkoin on seurattava erityisesti törkeää ampuma-aserikosta koskevaan rangaistussäännökseen tehtyjen muutosten soveltamista, taloudellisia ja muita vaikutuksia sekä rangaistuskäytännön muotoutumista, ja jos ongelmia ilmenee, on ryhdyttävä välittömästi tarvittaviin lainsäädännöllisiin ja muihin toimenpiteisiin niiden korjaamiseksi. Rangaistuskäytännön ja vaikutusten seurannasta tulee toimittaa lakivaliokunnalle selvitys vuoden 2030 loppuun mennessä.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

rikoslain 17 ja 41 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 41 luku, sellaisena kuin se on laissa 531/2007, ja
lisätään 17 luvun 1 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 564/2015, uusi 4 momentti seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 69/2025 vp

17 luku

Rikoksista yleistä järjestystä vastaan

1 a §

Järjestäytyneen rikollisryhmän toimintaan osallistuminen

Ampuma-aselain (1/1998) 2 §:ssä tarkoitetun ampuma-aseen tai kaikkien sen kokoamiseen tarvittavien osien lainaamisesta tai luovuttamisesta järjestäytyneelle rikollisryhmälle tai sen yrittämisestä säädetään tämän lain 41 luvun 2 §:ssä.

41 luku

Aserikoksista

1 §

Ampuma-aserikos

Joka

1) ampuma-aselain vastaisesti siirtää tai tuo Suomeen, siirtää Suomesta, kaupallisessa tarkoituksessa vie, kauttakuljettaa tai valmistaa taikka pitää kaupan, hankkii, pitää hallussaan tai luovuttaa ampuma-aseen, aseiden osan, patruunoita, erityisen vaarallisia ammuksia, ohjus- tai raketinheitinjärjestelmän, kaasusumuttimen taikka tehokkaan ilma-aseen,

2) ampuma-aselain vastaisesti kaupallisessa tarkoituksessa korjaa ampuma-aseen, aseiden osan, ohjus- tai raketinheitinjärjestelmän, kaasusumuttimen taikka tehokkaan ilma-aseen taikka muuntaa ampuma-aseen tai aseiden osan,

3) ampuma-aselain 87 §:n vastaisesti lainaa ampuma-aseen, aseiden osan, ohjus- tai raketinheitinjärjestelmän, kaasusumuttimen taikka tehokkaan ilma-aseen sille, jolla ei ole oikeutta sen hallussapitoon,

4) kokonaan tai osittain laiminlyö ase-elinkeinonharjoittajalle ampuma-aselain 25 §:ssä säädetyn velvollisuuden ilmoittaa poliisin asetietojärjestelmään ampuma-aseen, tehokkaan ilma-aseen, kaasusumuttimen tai aseiden osan yksilöintitiedot, esineen luovuttajan ja luovutuksensaajan nimi sekä esineen korjaamista tai muuntamista koskevan toimeksiannon antajan nimi taikka kokonaan tai osittain laiminlyö mainitussa pykälässä säädetyn velvollisuuden ilmoittaa patruunoista ja erityisen vaarallisista ammuksista tai ilmoittamisen sijasta pitää niistä tiedostoa,

5) laiminlyö ampuma-aselain 110 b §:ssä säädetyn velvollisuuden tehdä valmistus-, täydennys-, tuonti- tai pakkausmerkinnän taikka toimittaa ampuma-ase Poliisihallitukselle merkinnän tekemistä varten taikka

6) tekee väärän valmistus-, täydennys-, tuonti- tai pakkausmerkinnän taikka poistaa tai muuttaa tällaisen merkinnän taikka sarja- tai tunnistenumeron,

on tuomittava *ampuma-aserikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Eduskunnan vastaus EV 69/2025 vp

Ampuma-aserikoksesta on tuomittava myös se, joka kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaista Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimusta täydentävän, ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden laittoman valmistuksen ja laittoman kaupan torjuntaa koskevan lisäpöytäkirjan (YK:n ampuma-asepöytäkirja) 10 artiklan täytäntöönpanosta ja ampuma-aseiden, niiden osien ja komponenttien sekä ampumatarvikkeiden vientiluvasta ja tuonti- ja kauttakuljetusmenettelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 258/2012 4 tai 9 artiklan vastaisesti 2 artiklan 6 alakohdassa tarkoitetulla tavalla vie ampuma-aseen, sen osan tai olennaisen komponentin taikka ampumatarvikkeen.

Yritys on rangaistava.

Ampuma-aserikoksena ei pidetä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua ampuma-aseen, aseiden osan, patruunoiden, erityisen vaarallisten ammusten, ohjus- tai raketinheitinjärjestelmän, kaasusumuttimen taikka tehokkaan ilma-aseen hallussapitoa, jos tällaisen esineen hallussapitäjä omaaloitteisesti ilmoittaa esineestä poliisille ja luovuttaa sen poliisiin haltuun.

2 §

Ampuma-aseen käsittely vakavan rikoksen tekemistä varten

Joka

1) pitää hallussaan ampuma-asetta tai kaikkia sen kokoamiseen tarvittavia osia tai
2) lainaa tai luovuttaa ampuma-aseen tai kaikki sen kokoamiseen tarvittavat osat toiselle olosuhteissa, joissa ampuma-ase on sen hallussapitäjän, lainaajan tai luovutuksensaajan toimintaa koskevien tietojen perusteella omiaan päätymään käytettäväksi vakavan rikoksen tekemiseen, on tuomittava *ampuma-aseen käsittelystä vakavan rikoksen tekemistä varten* vankeuteen enintään neljäksi vuodeksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja vakavia rikoksia ovat rikos, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta, sekä 34 a luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu terroristisessa tarkoituksessa tehty laitton uhkaus, 2 §:ssä tarkoitettu terroristisessa tarkoituksessa tehtävän rikoksen valmistelu ja 4 b §:ssä tarkoitettu kouluttautuminen terrorismirikoksen tekemistä varten.

Ampuma-aseen käsittelystä vakavan rikoksen tekemistä varten tuomitaan myös se, joka lainaa tai luovuttaa taikka yrittää lainata tai luovuttaa 6 luvun 5 §:n 2 momentissa tarkoitettulle järjestäytyneelle rikollisryhmälle ampuma-aseen tai kaikki sen kokoamiseen tarvittavat osat.

3 §

Törkeä ampuma-aserikos

Jos 1 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tai 2 momentissa tarkoitettussa ampuma-aserikoksessa

1) rikoksen kohteena on erityisen vaarallinen ampuma-ase taikka suuri määrä ampuma-aseita, tehokkaita ilma-aseita tai aseiden osia,

2) rikoksella tavoitellaan huomattavaa taloudellista hyötyä,

3) rikos tehdään erityisen suunnitelmallisesti taikka

4) rikoksentehtäjä pitää mukanaan ampuma-aselain 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua ampuma-asetta järjestyslain (612/2003) 2 §:n 1 kohdassa tarkoitetulla yleisellä paikalla tai kulkuneuvossa ilman oikeutta sellaisen aseiden hallussapitoon

Eduskunnan vastaus EV 69/2025 vp

ja rikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentekijä on tuomittava *törkeästä ampuma-aserikoksesta* vankeuteen vähintään kahdeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

4 §

Lievä ampuma-aserikos

Joka

1) laiminlyö ampuma-aselain 110 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden tarkastuttaa myyntiä varten valmistetut, korjatut, Suomeen siirretyt tai tuodut ampuma-aseet tai patruunat taikka

2) laiminlyö ampuma-aselain 112 a §:ssä säädetyn velvollisuuden esittää Suomeen siirretty tai tuotu pysyvästi ampumakelvottomaksi tehty ampuma-ase tai pysyvästi toimintakelvottomaksi tehty aseensa osa poliisilaitokselle,

on tuomittava *lievästä ampuma-aserikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Lievästä ampuma-aserikoksesta tuomitaan myös se, joka tekee jonkin 1 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitetun teon, jos ampuma-aserikos, huomioon ottaen rikoksen kohteena olleiden esineiden laatu tai määrä taikka muut rikokseen liittyvät seikat, on kokonaisuutena arvostellen vähäinen.

5 §

Vaarallisia esineitä koskevien säännösten rikkominen

Joka järjestyksellään 9 §:n vastaisesti tuo maahan tai valmistaa vaarallisen esineen tai pitää sellaista kaupan, on tuomittava *vaarallisia esineitä koskevien säännösten rikkomisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

6 §

Vaarallisen esineen hallussapito

Joka järjestyksellään 9 §:n vastaisesti pitää mainitun lain 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettulla yleisellä paikalla tai sellaisella yleisellä paikalla olevassa kulkuneuvossa hallussaan vaarallista esinettä, on tuomittava *vaarallisen esineen hallussapidosta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

7 §

Toisen vakavaan vahingoittamiseen soveltuvan esineen tai aineen hallussapito

Joka järjestyksellään 10 §:n vastaisesti pitää mainitun lain 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettulla yleisellä paikalla hallussaan toisen vakavaan vahingoittamiseen soveltuvaa esinettä tai ainetta taikka ampuma-asetta tai räjähtävää esinettä erehdyttävästi muistuttavaa esinettä, on tuomittava *toisen va-*

Eduskunnan vastaus EV 69/2025 vp

kavaan vahingoittamiseen soveltuvan esineen tai aineen hallussapidosta sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

8 §

Toisen vakavaan vahingoittamiseen soveltuvan esineen luovuttaminen alaikäiselle

Joka järjestyslain 11 §:n vastaisesti myy tai muuten pysyvästi luovuttaa alle 18-vuotiaalle ilma-aseen, jousitoimisen asean tai harppuunan, on tuomittava *toisen vakavaan vahingoittamiseen soveltuvan esineen luovuttamisesta alaikäiselle* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

9 §

Ampumaratarikos

Joka ampumaratalain (763/2015) vastaisesti

1) perustaa ampumaradan tai ylläpitää sitä ilman mainitun lain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua lupaa taikka

2) perustaa vähäisen ampumaradan tai ylläpitää sitä tekemättä siitä mainitun lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua ilmoitusta,

on tuomittava *ampumaratarikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

10 §

Määritelmät

Tämän luvun 1—3 §:n säännöksiä sovellettaessa noudatetaan ampuma-asetta, tehokasta ilma-asetta, aseosaa, patruunaa, erityisen vaarallista ampuma-asetta, erityisen vaarallisia ammuksia ja kaasusumutinta koskevia ampuma-aselain 2, 2 a, 3, 5 ja 9—11 §:n määritelmäsäännöksiä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Laki

pakkokeinolain 10 luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pakkokeinolain (806/2011) 10 luvun 3 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laeissa 452/2023 ja 928/2024, seuraavasti:

10 luku

Salaiset pakkokeinot

3 §

Telekuuntelu ja sen edellytykset

Esitutkintaviranomaiselle voidaan antaa lupa kohdistaa telekuuntelua rikoksesta epäillyn hallussa olevaan tai hänen oletettavasti muuten käyttämäänsä teleosoitteeseen tai telepäätelaitteeseen, jos epäiltyä on syytä epäillä:

1) joukkotuhonnasta, joukkotuhonnan valmistelusta, rikoksesta ihmisyyttä vastaan, törkeästä rikoksesta ihmisyyttä vastaan, hyökkäysrikoksesta, hyökkäysrikoksen valmistelusta, sotarikoksesta, törkeästä sotarikoksesta, kidutuksesta, kemiallisen aseensa kiellon rikkomisesta, biologisen aseensa kiellon rikkomisesta tai jalkaväkimiinakiellon rikkomisesta;

2) Suomen itsemääräämisoikeuden vaarantamisesta, sotaan yllyttämisestä, maanpetoksesta, törkeästä maanpetoksesta, vakoilusta, törkeästä vakoilusta, turvallisuussalaisuuden paljastamisesta tai luvattomasta tiedustelutoiminnasta;

3) valtiopetoksesta, törkeästä valtiopetoksesta tai valtiopetoksen valmistelusta;

4) törkeästä lasta seksuaalisesti esittävän kuvan levittämisestä;

5) lapsenraiskauksesta, törkeästä lapsenraiskauksesta, seksuaalisesta kajoamisesta lapseen, törkeästä seksuaalisesta kajoamisesta lapseen tai lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä;

6) taposta, murhasta, surmasta, törkeästä pahoinpitelystä, naisen sukuelinten silpomisesta tai rikoslain 21 luvun 6 a §:ssä tarkoitettua mainitun luvun 1, 2 tai 3 §:n mukaisesta törkeän henkeen tai terveyteen kohdistuvan rikoksen valmistelusta;

7) törkeästä laittoman maahantulon järjestämisestä, törkeästä vapaudenriistosta, ihmiskaupasta, törkeästä ihmiskaupasta, panttivangin ottamisesta tai panttivangin ottamisen valmistelusta;

8) törkeästä ryöstöstä, törkeän ryöstön valmistelusta tai törkeästä kiristyksestä;

9) törkeästä kätkemisrikoksesta, ammattimaisesta kätkemisrikoksesta tai törkeästä rahanpeustasta;

10) tuhotyöstä, liikennetuhotyöstä, törkeästä tuhotyöstä, törkeästä terveyden vaarantamisesta, ydinräjähdერიkoksesta tai kaappauksesta;

11) rikoslain 34 a luvun 1 §:n 1 momentin 2—8 kohdassa tai 2 momentissa tarkoitettua terroristisessa tarkoituksessa tehdystä rikoksesta, terroristisessa tarkoituksessa tehdystä radiologista asetta koskevasta rikoksesta, terroristisessa tarkoituksessa tehtävän rikoksen valmistelusta, terroristiryhmän johtamisesta, terroristiryhmän toiminnan edistämisestä, koulutuksen antamisesta terrorismirikoksen tekemistä varten, kouluttautumisesta terrorismirikoksen tekemistä varten, jos teon vakavuus edellyttäisi vankeusrangaistusta, värväyksestä terrorismirikoksen tekemiseen, terrorismirikoksen rahoittamisesta, terroristin rahoittamisesta tai terroristiryhmän rahoittamisesta taikka matkustamisesta terrorismirikoksen tekemistä varten, jos teon vakavuus edellyttäisi vankeusrangaistusta;

12) törkeästä vahingonteosta tai törkeästä datavahingonteosta;

13) törkeästä petoksesta tai törkeästä kiskonnasta;

14) törkeästä rahanvääreennyksestä;

15) törkeästä tietoliikenteen häirinnästä tai törkeästä tietojärjestelmän häirinnästä;

Eduskunnan vastaus EV 69/2025 vp

- 16) ampuma-aseen käsittelystä vakavan rikoksen tekemistä varten;
 - 17) törkeästä ampuma-aserikoksesta;
 - 18) törkeästä ympäristön turmelemisesta; taikka
 - 19) törkeästä huumausainerikoksesta.
-

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

rikesakkorikkomuksista annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikesakkorikkomuksista annetun lain (986/2016) 15 § seuraavasti:

15 §

Toisen vakavaan vahingoittamiseen soveltuvan esineen luovuttaminen alaikäiselle

Vähäisestä rikoslain (39/1889) 41 luvun 8 §:ssä tarkoitettusta toisen vakavaan vahingoittamiseen soveltuvan esineen luovuttamisesta alaikäiselle määrätään 70 euron rikesakko.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

ampuma-aselain 102 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ampuma-aselain (1/1998) 102 §, sellaisena kuin se on laissa 532/2007, seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 69/2025 vp

102 §

Ampuma-aserikokset

Rangaistus ampuma-aserikoksesta, ampuma-aseen käsittelystä vakavan rikoksen tekemistä varten, törkeästä ampuma-aserikoksesta ja lievistä ampuma-aserikoksesta säädetään rikoslain 41 luvun 1—4 §:ssä sekä rangaistus varomattomasta käsittelystä rikoslain 44 luvun 12 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

järjestyslain 10 ja 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan järjestyslain (612/2003) 10 §:n otsikko ja 17 §, sellaisena kuin niistä on 17 § laissa 533/2007, seuraavasti:

10 §

Toisen vakavaan vahingoittamiseen soveltuvien esineiden ja aineiden hallussapito

17 §

Muut rangaistussäännökset

Rangaistus vaarallisia esineitä koskevien säännösten rikkomisesta, vaarallisen esineen hallussapidosta, toisen vakavaan vahingoittamiseen soveltuvan esineen tai aineen hallussapidosta ja toisen vakavaan vahingoittamiseen soveltuvan esineen luovuttamisesta alaikäiselle säädetään rikoslain 41 luvun 5—8 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Eduskunnan vastaus EV 69/2025 vp

Helsingissä 16.6.2025

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri